

หัวข้อวิจัย ความหลากหลายของพืชมีท่อลำเลียงในสังคมพืชที่ราบน้ำท่วมถึง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง
อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ดำเนินการวิจัย นายพลวัต ภัทรกุลพิสุทธิ¹ ดร. ไชนิยะ สมะมาลา¹ และนายพัฒนา วุฒิพงศ์²

หน่วยงาน ¹สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

²เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

บทคัดย่อ

ที่ราบน้ำท่วมถึงคือที่ราบที่ถูกล้ำน้ำท่วมเป็นประจำในฤดูน้ำหลาก เนื่องจากมีทั้งช่วงน้ำท่วมและน้ำลด พืชที่อยู่ในที่ราบน้ำท่วมถึงจึงต้องมีการปรับตัวเฉพาะเพื่อให้อยู่ได้ในแหล่งอาศัยนี้ ดังนั้นที่ราบน้ำท่วมถึงจึงมีความน่าสนใจศึกษาความหลากหลาย การปรับตัวของพืช รวมถึงโครงสร้างของสังคมพืช การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหลากหลาย การปรับตัวทางสัณฐานวิทยา การกระจายพันธุ์ทางภูมิศาสตร์ สถานะภาพทางการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ของพืชที่พบในที่ราบน้ำท่วมถึงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง โดยศึกษาภาคสนามตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2558 พบพืชมีท่อลำเลียง 70 ชนิด จากอย่างน้อย 39 วงศ์ ในแง่การปรับตัวทางสัณฐานวิทยาพบว่า จากพืชมีเนื้อไม้ทั้งหมด 45 ชนิด พบเพียง 4 ชนิด เท่านั้นที่มีการสร้างรากค้ำยันหรือรากหายใจ นอกจากนี้ยังพบว่าพืชมีเนื้อไม้จำนวน 18 ชนิด มีส่วนสืบพันธุ์ลอยน้ำได้ จากการศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชพบว่า มีรายงานการใช้ประโยชน์จากพืช 21 ชนิด จากการรวบรวมสถานภาพทางการอนุรักษ์พบพืชที่ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered species) ตามบัญชีแดง 1 ชนิด คือ สักน้ำ พบพืชหายากตามข้อมูลพืชถิ่นเดียวและพืชหายากของประเทศไทย 2 ชนิดคือ มะม่วงป่าน และ แคนา พบพืชหายาก (Rare) และพืชที่เกือบอยู่ในข่ายใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable species) ตาม Thailand Red Data: Plants อย่างละ 1 ชนิด คือ พุดน้ำ และจันทน์กะพ้อ ตามลำดับ แม้ว่าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทองจะมีความหลากหลายของพืชน้อย อย่างไรก็ตามพืชที่พบส่วนใหญ่จำเพาะกับพื้นที่ หลายชนิดเป็นพืชหายากและถูกคุกคาม นอกจากนี้ยังเป็นพืชที่มีประโยชน์หลายชนิด ดังนั้นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทองจึงมีความสำคัญในฐานะแหล่งอาศัยของพืชถูกคุกคามและพืชมีประโยชน์หลายชนิด